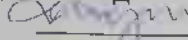

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Національний авіаційний університет
 Факультет екологічної безпеки, інженерії і технологій
 Кафедра цивільної та промислової безпеки

УЗГОДЖЕНО

Декан ФАБД

 Віктор КАРПОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

 Проректор з навчальної роботи

 Віктор ПОЛУХІН

«06» 02 2023 р.

«08» 02 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Основи охорони праці»

Освітньо-професійні програми:

«Промислове і цивільне будівництво»

«Автомобільні дороги і аеродроми»

Галузь знань:

19 «Архітектура і будівництво»

Спеціальність:

192 «Будівництво та цивільна інженерія»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кред. ЕCTS)	Лекції	Лабор. заняття	Самост. робота	ДЗ/РГР/К.р.	Форма семестрового контролю
Денна	7	90/3,0	17	17	56		Диф. залік – 7 с
Заочна	7,8	90/3,0	4	6	80	Кр -8с	Диф. залік – 8 с

Індекс: НБ – 5 – 192-1/22 – 2.1.20

НБ – 5 – 192-2/22 – 2.1.20

НБ – 5 – 192-13/22 – 2.1.20

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи охорони праці»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 10.02.01 – 01–2022
		Стор. 2 із 10	

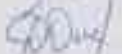
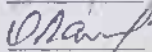
Робочу програму навчальної дисципліни «Основи охорони праці» розроблено на основі освітньо-професійної програм «Промислове і цивільне будівництво» та «Автомобільні дороги і аеродроми», навчальних та робочих навчальних планів № НБ – 5 – 192-1/22, № РБ - 5 – 192-1/22, НБ – 5 – 192-2/22, РБ - 5 – 192-2/22, та НБ – 5 – 192-1з/22, РБ – 5 – 192-1з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробили
доцент кафедри цивільної
та промислової безпеки Василь ФЕДИНА
асистент кафедри цивільної
та промислової безпеки Ірина ЯКИМЕЦЬ

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри цивільної та промислової безпеки, протокол № 1 від 19 серпня 2022р.

Завідувач кафедри Батир ХАЛМУРАДОВ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Промислове і цивільне будівництво», «Автомобільні дороги і аеродроми», спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія» – кафедри комп'ютерних технологій будівництва та реконструкції аеропортів, протокол № 8 від 23 серпня 2022р.

Гарант освітньо-професійної програми Наталія КОСТИРА
Гарант освітньо-професійної програми Олександр ДУБИК
Завідувач кафедри Олександр ЛАПЕНКО

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету екологічної безпеки, інженерії та технологій, протокол № 1 від 07 вересня 2022 р.

Голова НМРР Валентина ГРОЗА

Рівень документа – 36
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

ЗМІСТ

	сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання.....	4
1.2. Заплановані результати навчання.....	4
1.3. Компетентності.....	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки.....	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля..	6
2.3. Тематичний план	7
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)	7
2.5. Перелік питань для підсумкової контрольної роботи.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет.....	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь...	9

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Основи охорони праці» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 №249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Основи охорони праці» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області управління транспортними технологіями.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування знань про організацію та управління процесом здійснення інженерних заходів забезпечення охорони здоров'я та безпеки праці, здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері управління транспортними технологіями.

Завдання вивчення дисципліни полягає в набутті студентом умінь і здатностей вирішувати задачі професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці. Для цього майбутній фахівець має оволодіти певними компетенціями, що вимагаються від нього при зайнятті посади первинного рівня.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна (в сукупності з іншими освітніми компонентами).

Програмні результати

ПРН4 – Проєктувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва використовуючи відповідне обладнання матеріали інструменти та методи.

ПРН5 – Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції.

ПРН7 – Виконувати збір інтерпретацію та застосування даних в тому числі за рахунок пошуку обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ПРН10 – Приймати та реалізовувати раціональні рішення з організації та управління будівельними процесами при зведенні об'єктів будівництва та їх експлуатації.

ПРН14 – Забезпечувати надійну та безпечну експлуатацію будівельних конструкцій будівель споруд та інженерних мереж.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна (в сукупності з іншими освітніми компонентами).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути

таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі будівництва та цивільної інженерії або у процесі навчання що передбачає застосування теорій та методів визначення міцності стійкості довговічності надійності та безпеки будівель та споруд; застосування інформаційних технологій програмних комплексів систем автоматизованого проектування.

Загальні компетентності

ЗК2 – Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3 – Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК6 – Здатність до пошуку оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 – Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8 – Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові(спеціальні, предметні) компетентності

ФК6 – Здатність до інжинірингової діяльності у сфері будівництва складання та використання технічної документації.

ФК7 – Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки

Навчальна дисципліна «Основи охорони праці» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Хімія», «Фізика» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Організація будівництва». Знання, набуті студентами під час вивчення навчальної дисципліни «Основи охорона праці» можуть бути використані під час виконання кваліфікаційної роботи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме: навчального **модуля №1 «Забезпечення безпечних і здорових умов праці під час виконання фахових робіт»**, який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. Забезпечення безпечних і здорових умов праці під час виконання фахових робіт

Тема 1. Вступ. Проблема забезпечення охорони здоров'я та безпеки праці. Сутність, роль і місце менеджменту охорони праці в системі загального менеджменту. Стандартизація і сертифікація в системі менеджменту охорони праці. Функціональний зміст і завдання діяльності органів управління охороною праці.. Методичні засади оцінювання ефективності функціонування і управління охороною праці . Передбачення і запобігання ризиковим ситуаціям в галузі охорони праці .

Тема 2. Правові та організаційні основи охорони здоров'я та безпеки праці. Законодавство і принципи державної політики з охорони праці в Україні. Нормативно-правові акти з охорони праці і відповідальність за їх порушення. Порядок проведення, розслідування і документування нещасних випадків. Соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань.

Тема 3. Структура органів управління охороною праці Функціональний та процесний підхід забезпечення безпеки виробництва . Етапи впровадження процесного підходу при підвищенні безпеки технологічних процесів. Органи державного нагляду і контролю за станом охорони праці в країні. Управління охороною праці на підприємстві.

Тема 4. Основні принципи дослідження охорони здоров'я та безпеки праці . Аналіз причин нещасних випадків в транспортній галузі. Аналіз потенційних небезпек. Заходи щодо запобігання випадків виробничого травматизму і профзахворювань. Негативні наслідки виробничого травматизму і профзахворювання працівників. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Тема 5. Організаційно-методичні і функціональні засади створення безпечних умов праці і охорони життя. Умови безпечної праці і їх створення у виробничому середовищі. Компенсаторні заходи по ліквідації негативних впливів на стан здоров'я працюючих. Атестація робочих місць як процес забезпечення сприятливих умов праці

2.3. Тематичний план

№ з/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма Навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаборат. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаборат. заняття	СРС
		7 семестр				7,8 семестр			
Модуль №1. «Забезпечення безпечних і здорових умов праці під час виконання фахових робіт»									
1.1	Вступ. Проблема забезпечення охорони здоров'я та безпеки праці.	12	2	2	8	7 семестр			
						7	2		5
1.2	Правові та організаційні основи охорони здоров'я та безпеки праці.	20	2	2	12	8	2	-	6
			2	2		Усього за 7 семестр			
						15	4	-	11
1.3	Структура органів управління охороною праці	18	2	2	10	8 семестр			
			2	2		22	-	2	20
1.4	Основні принципи дослідження охорони здоров'я та безпеки праці	18	2	2	12	23	-	2	21
1.5	Організаційно-методичні і функціональні засади створення безпечних умов праці і охорони життя.	17	2	2	10	22	-	2	20
1.7	Виконання контрольної (домашньої) роботи					8			8
						Усього за 8 семестр			
						75	-	6	69
1.8	Модульна контрольна робота №1.	5	1		4	-	-	-	-
Усього за модулем №1		90	17	17	56	90	4	6	80
Усього за навчальною дисципліною		90	17	17	56	90	4	6	80

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується в восьмому семестрі з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу, що викладається.

Виконання, оформлення та захист контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до «Методичних вказівок до виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Основи охорони праці» для студентів заочної форми навчання відповідної спеціальності та освітньо-професійної програми, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної (домашньої) роботи - до 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової семестрової роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової семестрової роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доводиться до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

В процесі навчання використовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладення навчального матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький. Крім того, студентам надаються індивідуальні консультації. Консультації даються як при зустрічі викладача зі студентом так і через мережу Інтернет.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Березуцький В. В. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник. Харків : НТУ «ХП», 2018. 553 с

3.2.2. Пожарова О. В. Охорона праці : навчальний посібник / О. В. Пожарова. - Одеса, 2022. - 86 с.

3.2.3. Сокурєнко В. В., Бандурка О. М., Бортник С. М. та ін. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с

3.2.4. Яремко З.М., Тимошук С.В., Писарєвська С.В., Стельмахович О.Б. Охорона праці : навч. посібник за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 430 с.

3.2.5. Рєвенко Н. Г., Левчук К. О. Менеджмент охорони праці: Навч. посіб. -Дніпродзєржинськ, ДДТУ, 2015.-235с.

3.2.6. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 3-тє вид., допов. і перероб.–К.: Університет “Україна”, 2008. – 272 с.

3.2.7. Третьяков О.В., Зацарний В.В., Безсонний В.Л. Охорона праці: Навчальний посібник / за ред. К.Н. Ткачука. – К.: Знання, 2010. – 167 с. .

Допоміжна література

3.2.8. Державний реєстр нормативно-правових актів з охорони праці. – К.: Основа, 2006. – 160 с.

3.2.9. Законодавство України про охорону праці (у 3-х томах). Т.1. – К.: Основа, 2007. – 320 с.

3.2.10. Основи охорони праці. /За ред. Гандзюка М.П. – К.: Каравела, 2004. – 408с.

3.2.11. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці : Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 1.09.1992 р.; № 442.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. <https://zakon.rada.gov.ua>

3.3.2. <https://dnaop.com/>

3.3.3. <https://www.ilo.org/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	8 семестр	7,8 семестр
Модуль № 1 «Забезпечення безпечних і здорових умов праці під час виконання фахових робіт»		
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	10	10
Виконання та захист лабораторних робіт	72 (9*8 б)	40 (4*10 б)
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 49 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	18	–
Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	20
Виконання підсумкової семестрової контрольної роботи (ЗФН)	-	30
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку. (Додаток 1).

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної модульної та контрольної рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS. (Додаток 2)

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та індивідуального навчального плану студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (під-розділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				